Umelá mliečna výživa detí

Zverejnené: 28. decembra 2021 | Autor: Ing. Mária Lamparská

Dojčenie je najlepšia výživa pre dojčatá a batoľatá. Materské mlieko poskytuje dieťaťu nielen výživu a tekutiny, ale aj protilátky a látky, ktoré chránia deti pred civilizačnými ochoreniami, baktériami, vírusmi a potogénmi. U dojčených detí je menší výskyt refluxov a kolík. Dieťa by malo byť podľa WHO dojčené aspoň do 2. roku života. Z tohto dôvodu by sa mali najmä zdravotníci podieľať na podpore matiek v dojčení.

Určite sa stretlo mnoho farmaceutov a farmaceutických laborantov s mamičkami, ktoré nevedeli dokedy je vhodné dieťa dojčiť, alebo si neboli isté, či je umelá mliečna výživa rovnakého zloženia ako materské mlieko.

Akú úlohu zohráva farmaceut a farmaceutický laborant pri podpore dojčenia?

Mnohokrát sa mamičky nazdávajú, že majú nedostatok mlieka pri rastovom špurte dieťaťa. Rastový špurt nastáva v období 3., 6. týždňa a 3. a 6. mesiaca života dieťaťa. Dieťa sa často v noci budí, je nepokojné a často pýta jesť. Dieťa rýchlejšie rastie, a preto pýta častejšie mlieko. Produkcia mlieka sa po pár dňoch zvýši sama.

Väčšinou sa však mamičky rozhodnú bez poradenstva s pediatričkou, či laktačnou poradkyňou siahnuť po umelej mliečnej formule. Tu zohráva dôležitú úlohu farmaceut a farmaceutický laborant. Je primárnym poskytovateľom odborného poradenstva pri výbere mlieka.

Ak sa ocitnete v situácii, keď sa mamička bude pýtať, ktoré mlieko je najlepšie pre jej ratolesť, spýtajte sa jej na vek dieťaťa a skúste ju poinformovať o možnosti podpory dojčenia a zvýšenia tvorby mlieka. Vhodné je odporučiť mamičke výživové doplnky ako je Benedikt lekrársky a Senovka grécka v dávke 2 kapsuly 3x denne z každého doplnku. Tiež skúste mamičke odporučiť piť šťavy z červených ovocných plodov a častejšie dieťa prikladať. Už pri výbere cumľov a flašiek pre dieťa je potrebné apelovať na fakt, že tieto doplnky znižujú úspešnosť dojčenia, pretože technika sania z fľaše a cumľa je odlišná, ako pri dojčení. Dieťaťu sa pije z fľaše oveľa ľahšie, a preto častokrát odmieta prsník.

Mnohokrát sa však stáva, že mamička nie je schopná dojčiť, napríklad zo zdravotných dôvodov. Vtedy sa používa na výživu dieťaťa umelá mliečna výživa. Ide o núdzovú náhradnú výživu pre dieťa. Vhodná umelá mliečna výživa by mala mať vyhotovené vedecké štúdie. Umelá mliečna formula býva väčšinou tvorená zo základu kravského mlieka a jej zloženie býva upravené tak, aby bolo čo najoptimálnejšie pre imunitu a tráviaci trakt dieťaťa.

Pre deti od narodenia do 4. až 6. mesiaca života sú vyrábané počiatočné formuly. Tie bývajú označené číslom 1. Počiatočné mlieko má oproti pokračovacím mliečnym formulám menší obsah bielkovín, minerálov a železa, tiež neobsahuje sacharózu, ale iba laktózu. Odporučený obsah energie vo formulách je 60 – 70 kcal/100 ml a 1,8 až 2,0 g/100 kcal.

Pokračovacie mlieka sú mlieka vhodné pre deti od 4. mesiaca života, avšak ich zavádzanie je limitované podávaním nemliečnych príkrmov. Ich označenie býva číslom 2 až 5. To znamená, že ak dieťa nie je prikrmované, nie je preň vhodné pokračovacie mlieko. Toto mlieko je možné podávať dieťaťu až do 36. mesiaca. Tieto mlieka obsahujú aj sacharózu a zložením sa podobajú menej k materskému mlieku ako počiatočné mlieko.

Špeciálna umelá mliečna formula

Táto formula je určená pre nedojčené deti so špecifickými zdravotnými problémami. Ich užívanie by malo byť skonzultované s pediatrom. Tieto mlieka sú určené aj na lekársky predpis.

Umelá mliečna formula zo sóje

Vyrába sa z izolovanej sójovej bielkoviny bez obsahu laktózy. Je vhodná pre deti, ktoré nie sú dojčené a majú alergiu na bielkovinu kravského mlieka. Pre zdravé deti nie je vhodná z dôvodu nižšej vstrebateľnosti minerálnych látok a stopových prvkov.

Hypoantigénne mlieka

Tieto mliečne formuly sa vyrábajú s čiastočne hydrolyzovanou bielkovinou kravského mlieka, to znamená, že má nižšiu antigenicitu. Je vhodná pre nedojčené deti, ktorého jeden alebo obaja rodičia, či súrodenci trpia atopickým ochorením ako je astma, ekzém alebo alergická nádcha. Účinok týchto mliek bol doložený do 6. mesiaca života dieťaťa, preto ich poisťovňa čiastočne prepláca len pre deti do 6. mesiaca života.

Mlieka s úplne hydrolyzovanou bielkovinou kravského mlieka

Je vhodná na prevenciu alergie bielkoviny kravského mlieka u rizikových detí a tiež na jeho liečbu. Toto mlieko má významne zníženú antigenicitu.

Mlieka so zníženým obsahom laktózy

Tieto mlieka majú znížené množstvo laktózy alebo neobsahujú laktózu vôbec. Je vhodné pre deti, ktoré nie sú dojčené, a ktorým prechodne chýba enzým laktáza a následne tak vznikajú zápaly tráviaceho traktu. Mlieka so zníženým obsahom lakózy sú vhodné pre deti s kolikami.

Antirefluxné mlieka

Tieto mlieka bývajú označené skratkou AR. Ich zloženie je obohatené buď o ryžový alebo zemiakový škrob alebo karubín. Mlieko tak zahustí obsah žalúdka, čím zabráni jeho vydáveniu. Je vhodné pre dieťa, ktoré často vracia a následne neprospieva. Tento problém väčšinou po 1. roku života vymizne.

Mlieka s obsahom aminokyselín

Mliečna formula v tejto skupine býva označená ako AAF. Bielkovina je v tomto mlieku úplne nahradená zmesou aminokyselín s úplnou absenciou sacharózy a laktózy. Toto mlieko je vhodné pre nedojčené deti s malabsorpčným syndrómom.

Mlieka pre nezrelých novorodencov

Novorodenci po narodení strácajú asi 10% svojej hmotnosti. Pri nezrelých novorodencoch a ešte nerozbehnutej laktácii je lepšie prikrmovať dieťa so špeciálnou mliečnou formulou, ktorá obsahuje viac miktro a makronutrientov a tiež LCPUFA, aby dieťa hneď prospievalo. Tieto formuly sa označujú ako post-discharge.

Fortifikátory materského mlieka

Je to formula, ktorá obohacuje materské mlieko o potrebné živiny pri predčasne narodených deťoch alebo hypotrofických deťoch.

Ing. Mária Lamparská